

§ 60 j. n. usnesením a určití směrodatnou hodnotu. Toto určení může soud, který je provedl, nebo soud vyšší stolice za řízení pozměnit z úřední moci. Proti tomuto usnesení není přípustný rekurs.

Pokud již shora jsme uvedli a dokázali, že ve sporném řízení, vzešlém včas podanými námitkami proti výpovědi, mohou mít strany oprávněný zájem na určení hodnoty předmětu sporu za účelem uplatnění svých nároků shora vytčených. Toto tím spíše platí pro veškeré žaloby, které nemusely být žalobcem oceněny po určení soudní příslušnosti (§ 56, odst. 2 j. n.) a také oceněny nebyly.

Shledali-li jsme, že strany mohou mít oprávněný zájem na určení hodnoty předmětu sporu řízení, pak ovšem nemůžeme jim upřít ingerenci na provedení tohoto ocenění. Nejde ovšem o ocenění žaloby samé, nýbrž řízení v rámci oprávněného nároku stran, na určení hodnoty předmětu sporu a tu oprávněná strana musí navrhnouti provedení ocenění předmětu sporu s případným udáním zájmu a vylíčiti skutkové okolnosti k odůvodnění návrhu potřebné, případně pak nabídnouti důkazy ku zjištění svých údajů nutné (§§ 177 a 178 c. ř. s.). Druhá strana pak má se vysloviti o vývodech svého odpůrce (§ 178 in fine c. ř. s.). O návrzích stran rozhodne soud usnesením.

Pro ten případ, že by žaloba sama nebyla oceněna a obě sporné strany souhlasně označily určitou hodnotu předmětu sporu, nutno mít zejména na paměti, že způsob řízení, tedy ve-

dení řízení pravidelného (§§ 431 a násl. c. ř. s.) anebo zavedení řízení ve věcech nepatrných (§§ 448 a násl. c. ř. s.) není dáno do rukou stran a že bez ohledu na souhlasná tvrzení stran jest nutno, aby soud se správností jich ocenění zabýval.

V každém případě pak přezkumné právo soudu odvolacího při potvrzení rozsudku soudu první stolice podle § 500, odst. 3 c. ř. s. zůstává nedotčeno a pokud soud první stolice podnikl již příslušné šetření, odpadne pravidelně výslech stran v odvolacím jednání o hodnotě předmětu sporu podle § 500, odst. 3, předposlední věta, c. ř. s., takže pečlivý soudce první instance, který provede toto šetření, opatří již tím podklad pro rozhodnutí soudu odvolacího.

Ze shora uvedené úvahy, provedené na širším podkladě, plyne, že neocenili-li žalobce předmět sporu v žalobě — lhostejno zda tak mohl učiniti či nikoliv — nemůže již jednostranným projevem závazně pro soud i odpůrce oceniti zavedené řízení, a pokud by žalobce měl oprávněný zájem na tom, aby zavedené sporné řízení bylo oceněno, musí svůj nárok — byť incidenční — uplatnit jen při ústním jednání (§ 232, odst. 2 c. ř. s.).

Tuto ingerenci žalobce na ocenění předmětu sporu, která není vázána na předpis § 56, odst. 2 c. ř. s., ovšem také nemůžeme upřít žalovanému, pokud ovšem tento by měl oprávněný zájem na tom, aby zavedené řízení bylo vůbec oceněno.

Miloš Kučera.

Literatura.

Soukromá vydání zákona o sociálním pojištění dělnickém.

Naléhavá potřeba, aby zákon o sociálním pojištění dělnickém byl vydán souborně v platném znění přinesla v poslední době

téměř současně dvě publikace: H o v o r k a - Dr. Z e m a n: »Sociálně-pojišťovací zákon se všemi novelami a souvislými normami« (nakladatelství Národní Práce, Praha, 1944, str. 930 — LX., cena K 380.—) a Dr. J i n d ř i c h - Dr. P r á š i l: »Sociální po-

jištění dělnické» (Právnícké nakladatelství V. Linhart, Praha, 1944, str. 136, cena K 32.—).

K vydání těchto publikací vedly zřejmě tyto úvahy:

Právní řád platný v Protektorátu Čechy a Morava prodělal téměř v každém svém odvětví pronikavé změny. Bez nadsázky však možno říci, že odvětví právního řádu, jež označuje právní věda termínem »veřejnoprávní pojištění« prodělala změny tak značné a časté, že je možno mluvit o vývoji přímo bouřlivém. Právní řád je vždy obrazem doby; posuzováno z tohoto hlediska, jsou sbírky zákonů a nařízení z posledních let skutečně věrným obrazem onoho ideologického kvasu na poli veřejného práva pojišťovacího, projevujícího se v celém civilisovaném světě.

Třebaže s rychlým vývojem pojištění — zejména pokud jde o vybudování nároků vůči nositelům pojištění — můžeme být plně spokojeni, má vývoj, přinášející každoročně řadu nových i velmi závažných norem, obtížnou stránku pro právníky, správce i závodní úředníky, zkrátka pro každého, kdo přichází ve styk se spleťným právem pojišťovacím. Netřeba zdůrazňovat, co času zabere začasté hledání normy, kterou dlužno aplikovat na řešení otázky a jaké rozpaky působí každému svědomitému pracovníku nejistota, zda určitá norma, již chce použít, není již překonána, modifikována nebo odstraněna.

Zvláště ožehavou půdou i pro odborníka je sociální pojištění dělnické, jehož důležitost v dnešní době není třeba vyzdvihovati. Budou proto všemi interesenty jistě svmpaticky přijaty obě shora uvedené publikace, podávající bez rozvleklých komentářů, stěžujících přehlednost, znění zákona o pojištění zaměstnanců (dělníků) pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924 č. 221 Sb. Potřebnost těchto příruček je evidentní, neboť poslední (oficiální) soubořné vydání zákona vyšlo již před deseti lety, a to vyhláškou č. 189/34 Sb.

Kdo se potřebuje rychle informovati

o dnešním stavu zákona, nechť sáhne po publikaci Dr. Jindřicha a Dr. Prášila. Jednotlivé paragrafy zákona v upraveném znění, odpovídajícím recentnímu stavu právního řádu, jsou opatřeny poznámkou, kterou normou bylo to které ustanovení dotčeno; vedle toho jsou u každého paragrafu uvedeny stručně a přehledně normy prováděcí, jakož i normy se zákonem úzce související včetně norem říšských, důležité ministerské výnosy a oběžníky Ústřední sociální pojišťovny. V dodatku je uveřejněno vládní nařízení ze dne 30. března 1942 Sb. č. 99 o nemocenském pojištění důchodců ÚSP.

Tomu, kdo chce hlouběji vniknouti ve spleť zákonů, nařízení a výnosů — zejména potřebuje-li zjistiti, jak zněla příslušná norma v kterékoliv době od vstupu zákona v působnost — poslouží opět podrobně, s příkladnou pílí a pečlivostí sestavené dílo J. Hovorky a Dr. Z. Zemana, do něhož je prakticky sneseno a kriticky rozříděno vše, co po stránce normativní se dotklo sociálního pojištění dělnického (ať již máme na zřeteli primární normy protektorátní i říšské nebo předpisy prováděcí, administrativní výnosy a normy korespondující). Jednotlivé oddíly této obsažné příručky uvádějí především jednotlivé paragrafy zákona v původním i postupně pozměňovaném znění včetně přechodných, závěrečných a prováděcích ustanovení novel, komentují v dalším nemocenském pojištění důchodců ÚSP. a pojištění nezaměstnaných, sestavují přehledně mezinárodní úmluvy o sociálním pojištění, jakož i úmluvy nositelů pojištění o provádění sociálního pojištění, reprodukují ustanovení o pracovních knížkách, přestupech a převodech, uvádějí znění jednacích řádů nemocenských pojišťoven a Ústřední sociální pojišťovny, jakož i znění nemocenského řádu, shrnují předpisy o sociálně-pojišťovacím soudnictví a přinášejí konečně přehled souvisejících norem z úrazového pojištění a zákona o odškodnění nemocí z povolání, jakož i předpisy o protektorátních starobních podporách. St. Mímra.

Z právní praxe.

Stížnost oprávněného z předkupního práva.

Na rolnické usedlosti patřící manželům Josefu a Kateřině K. má vloženo předkupní právo pachtýř usedlosti B. Manžel Josef K. postoupil notářským spisem polovici své usedlosti své manželce Kateřině K. a ne-

předložil svolení oprávněného z předkupního práva B. Okresní soud v Klattovech usnesením ze dne 25. dubna 1941, č. d. 938/41, vzdor tomu vklad vlastnického práva na Kateřinu K. povolil a oprávněného z předkupního práva B. o tom vůbec nevyrozuměl. Pachtýř B. teprve v roce 1943, aniž mu uvedené soudní usnesení do